

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **PRAGON s.r.o.**, se sídlem Imrychova 883/9, Praha 4, zast. JUDr. Petrem Folprechtem, advokátem se sídlem Nádražní 344/23, Praha 5, proti žalovanému: **1) Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 15, Brno, **2) Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Praze**, se sídlem Za Opravou 300/6, Praha 5, **3) Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) "HABEAS CORPUS", se sídlem Ocelkova 643/20, Praha 9, II) Unie příznivců Tradiční čínské medicíny, spolek, se sídlem Ocelkova 643/20, Praha 9, oba zast. JUDr. Petrem Folprechtem, advokátem se sídlem Nádražní 344/23, Praha 5, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaných, o kasační stížnosti žalobkyně a osob zúčastněných na řízení I) a II), proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2021, čj. 15 A 50/2021 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se zamítají**.
- II.** Žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení I) a II) **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.
- III.** Žalovanému 1), 2) ani 3) **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně [dále „stěžovatelka a)] se před Městským soudem v Praze domáhala ochrany před nezákonným zásahem správních orgánů. Ten spatřovala v tom, že přípravek označený jako „Coriolus versicolor“ je jednak zapsán v tzv. systému RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed; Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva), jednak je tento přípravek považován za potravinu nového typu (PNT, NP), přičemž je uveden v seznamu (katalogu) označeném jako „Novel food catalogue“ (dále též „katalog“). Stěžovatelka a) v žalobě uvedla, že byla dopisem žalovaného 3) ze dne 11. 11. 2013, čj. 40422/2013/OVZ, informována o skutečnosti,

že v aktualizovaném katalogu potravin nového typu byla zveřejněna složka *Coriolus versicolor* jako složka potravin nového typu, přičemž následně došlo dne 6. 1. 2014 k zápisu do systému RASFF. Vklad do RASFF ze dne 6. 1. 2014 byl proveden na základě pravomocného rozhodnutí žalované 2) ze dne 11. 12. 2013, čj. SZPI/AA138-406/2013, které bylo následně zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 22. 6. 2017, čj. 8 A 28/2014 - 110-115, kde vystupovala stěžovatelka a) jakožto žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení I) [dále jen „stěžovatel b)“] v pozici osoby zúčastněné na řízení. Podkladový akt pro vklad do RASFF ze dne 6. 1. 2014 byl definitivně zrušen rozhodnutím žalované 2) ze dne 17. 7. 2019, čj. SZPI/AF 182-76/2014, které nabylo právní moci dne 24. 7. 2019. Městský soud podanou žalobu usnesením uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku odmítl. Stěžovatelka a), b) a osoba zúčastněná na řízení II) [dále jen „stěžovatel c)“] a společně dohromady jen „stěžovatelé“] se proti danému usnesení městského soudu brání kasační stížností.

[2] Městský soud se nejprve zabýval splněním podmínky včasnosti podané žaloby. Projednávanou věc připodobnil věci řešené v usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 10. 2015, čj. 7 As 107/2014 - 53, č. 3334/2016 Sb. NSS, *záznamy do katastru nemovitostí*, ve které soud posuzoval provedení nebo neprovedení zápisu údajů o právních vztazích a jiných údajů do katastru nemovitostí záznamem, přičemž dospěl k závěru, že tyto zápisy nejsou trvajícím zásahem. Městský soud dále uvedl, že zápis provedený v katastru nemovitostí je v obecné rovině posuzování jeho jednorázové povahy podobný zápisu údajů v katalogu a systému RASFF, jelikož se jedná o jednorázově učiněný úkon (zásah) s účinky do doby, než je tento zápis případně odstraněn (vymazán).

[3] Dle městského soudu se stěžovatelka a) nejpozději ke dni 24. 7. 2019, kdy nabylo právní moci rozhodnutí zrušující podkladový akt k vkladu do RASFF, dozvěděla o nezákonném zásahu. Subjektivní lhůta k podání žaloby tak uplynula dne 25. 9. 2019. Stěžovatelka a) však podala žalobu až 6. 5. 2021. Stejně tak uplynula objektivní lhůta k podání žaloby, jelikož ta začala běžet okamžikem, kdy k tvrzenému nezákonnému zásahu mělo dojít, tj. počínaje listopadem 2013, pokud jde o zveřejnění složky *Coriolus versicolor* v katalogu, resp. od 6. 1. 2014, kdy došlo k vložení *Coriolus versicolor* do systému RASFF.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření k ní a následné repliky

[4] Stěžovatelé v kasační stížnosti namítali, že i okolnosti splnění lhůt je třeba dokazovat. Městský soud však žádné důkazy neprovedl. Pokud měl pochybnosti o dodržení objektivní a subjektivní lhůty k podání žaloby, měl stěžovatelku a) vyzvat k upřesnění a doložení lhůt.

[5] Žalované správní orgány měly povinnost provést opravu v databázi RASFF a PNT (NP) až po dni 17. 7. 2019. Běh objektivní lhůty je tak nutno vztáhnout až k tomuto datu, jelikož se stěžovatelka a) domnívala, že správní orgány samy nápravu zjednájí. Stěžovatel b) následně z vlastní iniciativy prováděl šetření k plnění povinností státní správy. Teprve den 2. 4. 2021 (den podání předžalobní výzvy) je nutno brát za počátek běhu subjektivní lhůty, neboť stěžovatelka a) neměla povědomost a jistotu o tom, že žalovaní neopraví záznamy v daných databázích. Stěžovatelka a) se logicky domnívala, že věc je ze strany žalovaných v řešení a že jim nějakou dobu zjednání nápravy potrvá. Názor městského soudu by znamenal, že by na jakýkoliv správní akt bylo nutno reagovat podáním správní žaloby.

[6] Městský soud nesprávně posoudil tvrzený zásah jako jednorázový. Jedná se však o dva pokračující zásahy.

[7] Stěžovatelé dále namítali, že soud nijak neposoudil svou věcnou a místní příslušnost, což bylo v žalobě namítáno.

pokračování

[8] Soud nejednal s osobami zúčastněnými na řízení – stěžovatelem b) a c).

[9] Stěžovatelé rovněž namítali, že usnesení městského soudu je nepřezkoumatelné. Žalobní skutky se také staly za nouzového stavu, městský soud se však opírá o judikaturu z období před 12. 3. 2020.

[10] Žalovaný 3) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se stěžovatelé účelově snaží tvrdit, že nezákonný zásah spočíval v tom, že žalovaní neopravili zápis v roce 2019. Bylo nadbytečné, aby se soud vyjadřoval ke všem uplatněným argumentům, jelikož žaloba nemohla být věcně projednána. Stěžovatelka a) se nejpozději přípisem ze dne 11. 11. 2013 dozvěděla o domnělém nezákonném zásahu. Stěžovatelku a) tížilo břemeno tvrzení a důkazní břemeno i k prokázání včasnosti podané žaloby. Dle žalovaného 3) nebylo povinností žalovaných správních orgánů opravit záznam v databázi RASFF a PNT, jelikož rozhodnutím ze dne 17. 7. 2019 byl zrušen pouze jeden ze dvou podkladových aktů provedení záznamu.

[11] V replice k vyjádření žalovaného 3) stěžovatelé uvedli, že právní posouzení je na soudu a to i v okamžiku, kdy skutkovému stavu může odpovídat více žalobních typů. Stěžovatelé dále rekapitulovali skutkový stav věci před podáním žaloby a zopakovali část kasačních tvrzení. Dle stěžovatelů bylo třeba nejprve zrušit veškerá rozhodnutí, o která se mohl zápis v RASFF opírat a teprve po jejich zrušení bylo možno očekávat, že příslušný orgán státní moci zjedná nápravu. Předčasně podaná žaloba by byla nepochybně odmítnuta pro nevyčerpání jiných možností nápravy v původních řízeních. Jakmile stěžovatelka a) zjistila, že žalovaní změnu v RASFF neprovedli, zahájila bez zbytečného odkladu právní kroky ke zjednání nápravy. Před podáním žaloby však bylo nutno nejdříve vyjasnit, zda za zjednání nápravy odpovídají národní orgány či orgány Evropské unie. Stěžovatelé zopakovali, že soud nejednal s přihlášenými osobami zúčastněnými na řízení, nemohl zároveň postupovat dle § 34 odst. 4 s. ř. s., jelikož na skutkový stav bylo možno aplikovat více žalobních typů.

[12] V duplice k replice stěžovatelů žalovaný 3) uvedl, že v podané žalobě stěžovatelka a) ke lhůtám k podání žaloby uvedla pouze to, že žalobu prohlásila za včasnou, avšak bez jakékoliv argumentace. Zápis do RASFF je samostatným následkem kontroly provedené dne 2. 12. 2013, není tedy následkem opatření uložených stěžovatelce a) v rámci dané kontroly. Samotný přípravek „Coriolus versicolor“ však byl v databázi RASFF veden jako potravinu nového typu již před tímto datem, a to na základě zápisu č. 2013.CCZ, jež podalo Portugalsko.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] V případě odmítnutí žalobního návrhu přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení právní otázky soudem (např. aplikuje-li soud výluku ze soudního přezkumu, která na věc nedopadá), nebo v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, zejména skutkových (např. odmítne-li soud podání pro opožděnost, ačkoliv rozhodne skutečnosti nezjistil), popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek, že došlo k odmítnutí návrhu a tím i odmítnutí soudní ochrany, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, čj. 6 As 2/2015 - 128).

[14] Kasační soud se nejprve zabýval tvrzenými vadami nepřezkoumatelnosti. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou, ke které jsou správní soudy povinny přihlížet i bez námítky, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti.

Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[15] Stěžovatelé v kasačních stížnostech pouze obecně tvrdili, že se městský soud dopustil vady nepřezkoumatelnosti, aniž by specifikovali, v čem takovou vadu spatřují. Nejvyšší správní soud proto pouze obecně přezkoumal usnesení městského soudu a dospěl k závěru, že se jedná o rozhodnutí dostatečně odůvodněné bez jiných vnitřních vad, které by způsobovaly jeho nepřezkoumatelnost.

[16] Stěžovatelé namítali, že skutkovému stavu může odpovídat více žalobním typům. Judikatura správních soudů a Ústavního soudu dospěla k závěru, že soudy musí umožnit žalobci, aby upravit žalobu na jiný žalobní typ, předtím než žalobu odmítnou pro nesprávnou volbu žalobního typu (nález Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18, více viz body 14 - 21 rozsudku NSS ze dne 13. 8. 2020, čj. 6 Afs 61/2020 - 21, a rovněž tam citovanou judikaturu). To se však v projednávané věci nestalo. Městský soud neodmítl žalobu pro nesprávně zvolený žalobní typ, ale pro opožděnost. Daná judikatura se tak na věc nevztahuje. Nehledě na to, Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalobní typ byl zvolen správně. Dle kasačního soudu je zjevné, že zápis (resp. následné vedení tohoto zápisu) do katalogu či výše uvedených databází byl úkon činěný správním orgánem [ve smyslu legislativní zkratky uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], který může zasáhnout do veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dle § 2 s. ř. s. poskytují v takovýchto případech ochranu soudy ve správním soudnictví. Stěžovatelé nebrojí proti rozhodnutí správních orgánů (§ 65 s. ř. s.); nejedná se ani o nečinnost správního orgánu (§ 79 s. ř. s.), jelikož dle žalobního tvrzení neměli žalované správní orgány povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé či osvědčení; zjevně se nejedná o věc volební či místního nebo krajského referenda (§ 88 a násl. s. ř. s.), nejedná se o věc politických stran a hnutí (§ 94 s. ř. s.), o kompetenční spor (§ 97 s. ř. s.), o zrušení opatření obecné povahy (§ 101a s. ř. s) ani o věc služebního poměru (§ 101e s. ř. s). Typově tak zbývá pouze žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu, jejíž podmínkou přípustnosti je její subsidiární použití (§ 85 s. ř. s.). Jednání správních orgánů, které stěžovatelé popsali v kasační stížnosti, dle soudu i odpovídá definici zásahu uvedené v § 82 odst. 1 s. ř. s. – zápis do katalogu a databází není rozhodnutím a zároveň jím mohly být fyzické či právnické osoby zkráceny na právech. Pokud jsou stěžovatelé názoru, že se měl užít jiný žalobní typ, mohli minimálně tvrdit, jaký žalobní typ měl být na věc užít. To ani v žalobě ani v kasační stížnosti neučinili.

[17] Dle Nejvyššího správního soudu tak byla projednávaná věc správně podřazena pod žalobní typ ochrany před nezákonným zásahem. Před posouzením včasnosti podané žaloby je dále nutné posoudit, o jaký typ nezákonného zásahu se jedná. Městský soud v napadeném usnesení dospěl k závěru, že se jedná o jednorázový zásah s trvajícím účinkem. Tento názor opřel o usnesení rozšířeného senátu *záznamy do katastru nemovitostí*. Městský soud vysvětlil, proč považuje toto usnesení rozšířeného senátu za přílehlavé i na nyní posuzovanou věc. Městský soud tak uvedl argumentaci odůvodňující jeho názor. Stěžovatelé v kasační stížnosti pouze obecně, bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění, uvedli, že se nejedná o jednorázový zásah, ale o dva trvajících zásahy. Tímto sice názor městského soudu sporují, ale nijak nereagují na jeho odůvodnění. Takto obecné tvrzení však nelze považovat za nepřezkoumatelnou kasační námitku. Rozšířený senát v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS, uvedl následující: „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých, obvyklých nezákonností, k nimž při vyřizování věci určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.*“ Tyto závěry rozšířeného senátu lze plně vztáhnout i na formulaci důvodů kasační stížnosti s tím, že důvody musí směřovat proti rozhodnutí krajského soudu. Stěžovatel ovšem musí v kasační stížnosti

pokračování

zásadně reagovat na argumentaci městského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Nejvyšší správní soud není povinen a ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumentaci, kterou by měli uvést. Jelikož stěžovatelé dostatečně nenapadli názor městského soudu, je kasační soud povinen dále vycházet z relevantně nezpochybněného závěru městského soudu, že se v projednávané věci jedná o jednorázový zásah s trvajícím účinky, aniž by se mohl zabývat správností tohoto závěru.

[18] Nejvyšší správní soud se v návaznosti na toto východisko zabýval námitkou včasnosti podané žaloby. K otázce včasnosti podání zásahové žaloby se rozsáhle vyjadřoval rozšířený senát v rozsudku ze dne 21. 11. 2017, čj. 7 As 155/2015 - 160, č. 3687/2018, ve věci *EUROVLA*. Tento rozsudek byl následně zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. ÚS 635/18, avšak to pouze z důvodu nesouhlasu s posouzením běhu objektivní a subjektivní lhůty k podání žaloby proti trvajícím zásahům. Jak již bylo uvedeno, v nyní posuzované věci musí kasační soud vycházet ze stěžovatelem relevantně nezpochybněného z názoru městského soudu, že se nejedná o trvajícím zásah, ale o jednorázový zásah s trvajícím účinky, proto z názorů rozšířeného senátu lze dále vycházet. Daný rozsudek rozšířeného senátu je i přes jeho zrušení nadále v judikatuře NSS v rozsahu názorů, které nejsou v rozporu s citovaným nálezem, přijímán (viz např. bod 30 rozsudku NSS ze dne 9. 9. 2021, čj. 4 As 158/2021 - 45).

[19] Ve vztahu k počátku běhu subjektivní lhůty stěžovatelé v kasační stížnosti namítají, že počala běžet dnem podání předžalobní výzvy 2. 4. 2021, neboť stěžovatelka a) neměla povědomost a jistotu o tom, že žalování neopraví záznamy v daných databázích. Městský soud naopak byl toho názoru, že subjektivní lhůta započala běžet nejpozději dne 24. 7. 2019, kdy nabylo právní moci rozhodnutí zrušující podkladový akt k vkladu do RASFF.

[20] Rozšířený senát se v rozsudku *EUROVLA* věnoval běhu subjektivní lhůty u zásahové žaloby. Uvedl, že *„za počátek subjektivní lhůty je pak nutno označit okamžik, kdy se do sféry žalobce dostanou takové informace, na jejichž základě mohl seznat, v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá a že je zaměřeno proti němu. [...] subjektivní lhůta však nemůže spočívat jen na přesvědčení žalobce, odrážejícím se v jeho žalobním tvrzení, že se o rozhodných okolnostech dozvěděl v určitý okamžik, nýbrž na objektivním zjištění, které rozhodné okolnosti to jsou a kdy se dostaly do sféry žalobce“*. NSS v rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010 - 293, č. 2386/2011 Sb. NSS, uvedl, že *„rozhodující je přitom znalost žalobce o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu, v němž je spatřován nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení o tom, že předmětné konání či nekonání správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu definované v § 82 s. ř. s., není pro běh této lhůty rozhodný.“*

[21] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že stěžovatelka a) se o tvrzeném zásahu dozvěděla nejpozději nabytím právní moci rozhodnutí žalované 2) (24. 7. 2019), který zrušil podkladový akt k vkladu do RASFF. Pokud by totiž měli opravdu na základě této skutečnosti žalování povinnost vymazat příslušné zápisy, pak tak byli povinni učinit okamžitě, jakmile se o dané skutečnosti dozvěděli. S ohledem na relevantně nezpochybněné východisko, že se jedná o jednorázový zásah s trvajícím účinky, se pak nejpozději tímto dnem slovy rozšířeného senátu stěžovatelka a) dozvěděla *„v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá“*. Subjektivní lhůta k podání žaloby tak skončila dne 25. 9. 2019, jak uvedl městský soud. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 10. 2021, čj. 8 As 147/2021 - 46, uvedl, že *„není přípustné, aby se subjektivní lhůta k podání zásahové žaloby odvíjela od vůle žalobce tak, jak nyní stěžovatelka tvrdí. Stěžovatelka odvozuje počátek běhu lhůty od doručení informací od AOPK, o které si žádala 10 měsíců po tvrzeném zásahu. Stěžovatelka si stejně tak mohla tyto informace vyžádat okamžitě po obdržení sdělení o neprodloužení stanoviska nebo např. i 22 měsíců po obdržení. Kdy tak skutečně učinila, totiž není podstatné. Pokud by názor stěžovatelky byl správný, mohl by si žalobce v podstatě libovolně prodloužit lhůtu k podání žaloby.“* Obdobně ani v nyní posuzované věci není rozhodné, kdy stěžovatel b)

prováděl šetření k plnění povinností správních orgánů, resp. kdy seznal, že již má dostatek podkladů k podání předžalobní výzvy. Rozhodné totiž je, že nejpozději od 24. 7. 2019 stěžovatelka a) věděla o zrušení podkladového aktu k vkladu do RASFF, tedy dle vlastního tvrzení, že nejpozději po tomto datu měly správní orgány provést opravu zápisu do katalogu a databází.

[22] Stěžovatelé v kasační stížnosti rovněž rozporovali posouzení městského soudu ve vztahu k počátku běhu objektivní lhůty. Touto námitkou se Nejvyšší správní soud již nezabýval, jelikož to nebylo nutné. I kdyby totiž byly úvahy stěžovatelů ve vztahu k běhu objektivní lhůty správné a lhůta tak neuplynula před podáním žaloby, nemohlo by to nic změnit na tom, že stěžovatelka a) podala žalobu po uplynutí subjektivní lhůty, jak bylo vysvětleno v předchozích bodech tohoto rozsudku. K odmítnutí žaloby totiž postačí, když marně uplyne i jen subjektivní lhůta.

[23] Stěžovatelé dále namítali, že pokud měl soud pochybnosti o dodržení lhůt, měl stěžovatelku a) vyzvat k upřesnění a doložení lhůt. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 Afs 63/2010 - 65, uvedl následující: „*Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že je povinností správního soudu, pokud dospěje oproti žalobci k závěru, že napadené rozhodnutí bylo doručeno (oznámeno) žalobci v jiný den než v den jak bylo uvedeno v žalobě, a tato okolnost by měla mít za následek odmítnutí žaloby pro opožděnost, umožnit žalobci vyjádřit se k této okolnosti a navrhnout na podporu svých tvrzení důkazní prostředky. Teprve po té lze uvážit otázku včasnosti podané žaloby. Pokud tak krajský soud neučiní a bez dalšího žalobu odmítne, tak jak to učinil v této věci, zatíží své řízení vadou, která ve svém důsledku mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, resp. měla za následek, že o věci samé nebylo vůbec rozhodováno. Usnesení o odmítnutí žaloby založené na takové vadě řízení před krajským soudem Nejvyšší správní soud zruší pro jeho nezákonnost.*“ Obdobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil též např. v rozsudcích ze dne 23. 9. 2010, čj. 5 Afs 31/2010 - 105, ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 Ads 123/2011 - 41, ze dne 31. 7. 2013, čj. 1 As 43/2013 - 22, ze dne 13. 8. 2015, čj. 9 As 316/2014 - 36, ze dne 14. 1. 2016, čj. 9 As 244/2015 - 47. Smyslem tohoto požadavku je nutnost poskytnout žalobci prostor k tomu, aby se vyjádřil k zásadním skutkovým okolnostem před vydáním rozhodnutí a měl možnost soudu vyvrátit jeho předběžný názor o opožděnosti žaloby. Jednalo se výlučně o situace, kdy žalobce v žalobě uvedl určité datum doručení rozhodnutí, a soud ze správního spisu zjistil odlišné datum. Byl tak dán rozpor mezi tvrzením účastníka a obsahem správního spisu, aniž by o této situaci žalobce věděl. Situace popisovaná ve výše citované judikatuře v posuzované věci nenastala. Mezi stěžovateli a městským soudem není sporu o tom, kdy nastaly tvrzené skutečnosti. Rozporný názor mají v tom, od kterého okamžiku počítat počátek obou lhůt k podání žaloby, resp. která skutečnost zakládá počátek běhu daných lhůt. Městský soud tak neměl povinnost umožnit stěžovatelce a), aby se k otázce včasnosti vyjádřila, jelikož svůj názor ohledně okamžiku, od kterého měl počít běh obou lhůt, již uvedla v podané žalobě. Městský soud vycházel ze skutkového děje, který popsala stěžovatelka a) v žalobě, avšak dospěl k jinému právnímu názoru.

[24] Stěžovatelé namítali, že i okolnosti splnění lhůt je třeba dokazovat. Jak již bylo uvedeno, v projednávané věci není sporný skutkový stav věci, který by bylo standardně nutné dokazovat (pokud by např. neuplynul ze správního spisu), ale právní posouzení. K přezkumu správnosti právního názoru městského soudu slouží institut kasační stížnosti.

[25] Stěžovatelé namítali, že se městský soud nijak nevyjádřil k věcné a místní příslušnosti. Městský soud se považoval za věcně i místně příslušného, jelikož věc nepostoupil jinému soudu. V takovém případě neměl povinnost přímo v napadeném usnesení uvést, z jakého důvodu zastává názor, že je příslušný k rozhodnutí o žalobě. Je zjevné, že věcná příslušnost městského soudu byla dána (§ 7 odst. 1 s. ř. s.), jelikož projednávání zásahových žalob v prvním stupni nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu. Dle § 105 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, použitelného v soudním řízení správním dle § 64 s. ř. s., zkoumá soud místní příslušnost jen před vydáním rozhodnutí. I pokud by byl městský

pokračování

soud místně nepřislušný, tato vada by byla zhojena vydáním rozhodnutí. Ostatně dle rozsudku NSS ze dne 22. 2. 2007, čj. 2 Azs 156/2006 - 38, nedostatek místní příslušnosti krajského soudu, který ve věci rozhodoval, namítaný až v kasační stížnosti, zásadně nezpůsobuje zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a není tak důvodem pro zrušení jeho rozhodnutí. Jde poukázat i na to, že sama stěžovatelka a) žalobu podala právě k městskému soudu, z čehož lze usuzovat, že byla sama přesvědčená o tom, že městský soud byl místně a věcně příslušný.

[26] Stěžovatelé namítali, že soud nejednal se stěžovatelem b) a stěžovatelem c) jako s osobami zúčastněnými na řízení. V rozsudku NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 34/2021, soud dospěl k závěru, že v případě odmítnutí žaloby pro nepřipustnost dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je bezpředmětné zabývat se případnou existencí osob zúčastněných na řízení, jelikož výsledek rozhodnutí by byl totožný bez ohledu na možnou argumentaci těchto osob. Stejně závěry je nutné vztáhnout i na odmítnutí žaloby z důvodu její opožděnosti dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Městský soud tak neměl povinnost jednat či jakkoliv řešit existenci osob zúčastněných na řízení, pokud žalobu odmítl.

[27] Obdobně jako v případě v kasační stížnosti namítané nepřezkoumatelnosti stěžovatelé nijak blíže neodůvodnili jejich názor, dle kterého městský soud neměl vycházet z judikatury z období před 12. 3. 2020. Tvrzení, že se skutky staly za nouzového stavu a proto soud nemohl vycházet z judikatury z období „hlubokého míru“ je těžko uchopitelné. K tomu lze pouze poznamenat, že specifickou situaci s pandemií covid-19 zákonodárce promítl do zvláštních procesních pravidel stanovených zákonem č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu. Ve vztahu ke správnímu soudnictví bylo možné požádat o prominutí úkonu i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučoval (§ 3 odst. 1 daného zákona).

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnosti podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé v soudním řízení úspěch neměli, proto dle uvedených ustanovení nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným, kteří by jinak měli právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jejich úřední povinnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. prosince 2021

Petr Mikeš
předseda senátu